

Shidduch and Professional Inquiries

ספר חפץ חיים, איסורי רכילות, כלל ט, סעיפים א, ב

אם אחד רואה, שחברו רוצה להשתתף באיזה דבר עם אחד, והוא משער, שבודאי יסבב לו על ידי זה ענין רע, צריך להגיד לו כדי להצילו מן הענין הרע שהוא, אך צריך לזה חמשה פרטים שאבארם בסמוך.

ואלו הן:

א) יזהר מאד, שלא יחליט תקף את הענין בדעתו לענין רע, רק יתבונן היטב מתחלה, אם הוא בעצם רע.

ב) שלא יגדיל בספורו את הענין לרע יותר ממה שהוא.

ג) שיכוון רק לתועלת, דהינו, לסלק הנזקין מזה, ולא מצד שנאה על השכנגדו.

(ובזה הפרט הג' נכלל גם כן עוד ענין אחר, שמלבד הכונה, שיכוון לתועלת, ולא מצד שנאה, יתבונן מתחלה, אם תבוא מזה תועלת, לאפוקי {להוציא} ממה שמצוי כמה פעמים, שאפלו אם יאמר לו, לא ישמע לו, וישתתף עמו, ואחר כך כשירגיוזו חברו באיזה דבר, אומר לו: יפה אמר עליך פלוגי, שאין ראוי להשתתף עמו, וכיוצא בזה, לאנשים כאלו שהוא מכירם, שיש להם מדה רעה זו דרכילות, לא יציר שום היתר, כי הוא מכשיל את העוורים הללו בלא תעשה גמורה דרכילות).

ד) אם הוא יכול לסבב את התועלת הזו, מבלי שיצטרך לגלות לפניו עניניו לרע, אין לספר עליו.

ה) כל זה אינו מתר, רק אם לא יסבב על ידי הספור רעה ממש לגדול, דהינו, שלא ירעו עמו ממש, רק שתוסר ממנו על ידי זה הטובה, שהיה עושה עמו השכנגדו, אף דממילא דבר זה הוא רעה לו, מכל מקום מתר...

ספר חפץ חיים, איסורי רכילות, כלל ט, ציורים

אם הוא רואה, שראובן רוצה להשתתף עם שמעון בעניני המסחר, ושמעון אינו מכירו בטבעו. והוא מכיר היטב לראובן מכבר, שאינו חושש לממון אחרים מפני טבעו הרע, יזהיר לזה מתחלה, שלא ישתתף עמו, ואין בזה משום לשון הרע. וגם בזה צריך לזהר מאד, שלא יחסרו בו כל הפרטים הנל כלל ט' סעיף ב'.

*הגהה: והזהר אחי, שלא תטעה להתיר מטעם זה, אם אתה רואה, שאחד רוצה להשתתף עם חברו ואינו מכירו כל כך, ואתה מכירו, כי הוא עתה שפל במצבו, ותרצה לילך ולגלות לשתפו דבר זה כדי שלא ישתתף אתו, דעון גדול הוא... ואין דומה כלל לשאר ענינים שהצרכנו לגלות, דהתם הוא מציל על ידי זה את האיש, שהוא מגלה לו מעצם החזק או הרעה, מה שאין כן בזה, דאין לנו שום ראיה להחליט, דיגיע לו על ידי השתתפותו חזק ורעה, כאשר בארתי הכל בבאר מים חיים.

ציורים, ציור ב

ואם כבר נשתתף עמו מצד שלא היה מכירו, וזה מכירו בעצם טבעו וכנל, תלוי בזה, אם הוא יודע שדבריו לא יתקבלו לפניו, רק לענין לחוש לבד, דהינו, שלא יסמוך עליו מעתה בעניני העסק ונאמנות החשבונות מכל וכל, רק גם הוא ישגיח בכל ענין וענין, כדי שלא יבוא לידי הפסד, צריך לגלות לו, אך גם בזה צריך לזהר מאד, שלא יחסרו הפרטים הנל בסעיף א'. אבל אם הוא רואה, שדבריו יתקבלו מאד לפני השומע, ועל ידי זה יבוא הפסד ממש להשכנגדו, דהינו, שיבטל מעצמו השתתפות שעמו או שאר עניני חזק, אסור לגלות לו.

יָדַע עוֹד, דְּמַאֲד צָרִיךְ לְזַהַר שְׁלֹא לִיעֵץ לְרֵאוּבֵן, שִׁישֶׁתֶּתֶף עִם שְׁמֵעוֹן, אִם
 הוּא יוֹדֵעַ שׁוֹם רְעוּתָא, שְׁיֻכַּל לְהִיּוֹת עַל יְדֵי שְׁתַּפּוּתָם, כְּגוֹן מִפְּנֵי עֲנִיּוּתוֹ,
 וְכָל שָׂכֵן אִם אֵינְנוּ אִישׁ נְאֻמָּן כָּל כָּךְ. וְהוּא תִּדּוּן לְעֲנִין שְׂדוּךְ אוֹ אֲמֹן וְכִהְיֵה
 גּוֹנָא. וְאֶפְלוּ בְּאֶפְנֵים, שְׁאֲסוּר לִילְךָ וּלְהִרְגִיל עַל שְׁמֵעוֹן, כְּגוֹן לִילְךָ וּלְסִפּוּר
 עָלָיו לְפָנֵי רֵאוּבֵן שְׁאֵינְנוּ תְּקִיף בְּמַעֲמָדוֹ וְכֵן"ל. וְכִהְיֵה גּוֹנָא בְּשְׂדוּךְ וּבְאֲמֹן,
 כָּל אֶחָד לְפִי עֲנִינוּ, הֵינּוּ דוֹקָא לִילְךָ וּלְהִרְעַל לוֹ, אֲסוּר בְּכַמְהָ גּוֹנֵי מִטַּעַם
 רְכִילוֹת.

אָבֵל לְהַפְּךָ, דְּהֵינּוּ לְהִרְעַל לְרֵאוּבֵן וּלְיעֵץ אוֹתוֹ, שְׁיַעֲשֶׂה הַשְׁתַּפּוּת עִמּוֹ, אוֹ
 שְׁיַשְׁתַּדֵּךְ עִמּוֹ, וְכִהְיֵה גּוֹנָא, אִם הוּא יוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ, שְׁאֵלוּ הֵיךְ תִּדְבַּר הַזֶּה
 נוֹגֵעַ לוֹ, כְּגוֹן, שֶׁהוּא הֵיךְ צָרִיךְ לְעֲנִינִים הָהֵם, הֵיךְ מִתְרַחֵק מֵאֲנָשִׁים הָאֵלּוּ,
 אֲסוּר גְּמוּר הוּא לִיעֵץ אֶת חֲבֵרוֹ בְּזֶה, דְּזֶה הוּא בְּכֻלּוֹ 'לְפָנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן
 מִכְּשׁוֹל, שְׁאֲמְרוּ חֲזו"ל, שְׁלֹא לִתֵּן לוֹ עֵצָה שְׁאֵינָה הוֹנֵגֶת לוֹ. וַיֵּשׁ אֲנָשִׁים,
 שְׁנִכְשְׁלִין בְּעֲנִין זֶה מִפְּנֵי נְגִיעַתָם, וְהוּא עוֹן פְּלִילִי, כִּי חֲמוּד מִמוֹן מְעַבְרִים
 עַל לָאו דְּאוֹרֵיתָא.

מַאֲד צָרִיךְ לְזַהַר מִמְדוּת הַגְּרוּעוּת, שְׁרַגְלִים לְגִנּוּת צַד אֶחָד לְעֵינֵי צַד
 הָאֲחֵר עַל עֲנִינִים שְׁאִין בָּהֶם מִמֶּשׁ, דְּהֵינּוּ, אִם הִחֲתֵן הוּא אִישׁ תָּם, שְׁאֵינּוּ
 חָרִיף כָּל כָּךְ לְהַבִּין עֲרֻמוּמִיּוֹת שֶׁל בְּנֵי אָדָם וְרַמְאִיוֹתֵיהֶם, אוֹ שְׁאֵינּוּ רוּצָה
 לְהִתְלוּצֵץ כְּשֶׁאֵר תְּבַחֲוִרִים אֲשֶׁר כְּגִילוֹ, הֵם מְפָרְסְמִים אוֹתוֹ בְּעִיר עֲבוּר זֶה
 לְאִישׁ שׁוֹטֵה וּפְתִי, עַד שְׁלַפְעָמִים יִהְיֶה דְּבַר זֶה סְבֵה, שְׁלֹא יִרְצוּ לְהַשְׁתַּדֵּךְ
 עִמּוֹ עֲבוּר זֶה, אוֹ לְבַטֵּל הַשְׂדוּךְ שְׁעֲשֶׂה כְּבָר, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה רְעוּת רַבּוֹת, יִכְרַת
 ה' כָּל שְׁפָתַי חֲלָקוֹת עֲבוּר זֶה. כִּי לֹא דִי שְׁהֵם בְּכֻלּוֹ בְּעָלִי לְשׁוֹן הִרְעַ מִחֲמַת
 זֶה, כִּי בְּדַבְרֵי תְּבָלִים הָאֵלּוּ וְכִדּוּמָה לְזֶה אֵין מְצוּי אַף פְּרִט אֶחָד מִהֲנַל בְּכֻלּוֹ
 ט' סְעִיף ב', כִּי גַם נִקְרְאִים מִן הַתּוֹרָה בְּשֵׁם בְּעָלִי מוֹצִיאֵי שֵׁם רַע, מִכִּיּוֹן
 שֶׁהוּא שְׁקָר, כְּמוֹ שְׁכַתְּבֵנוּ בְּחֻלְק א' בְּכֻלּוֹ א' וּבְכֻלּוֹ ה' מְעַנֵּין זֶה, וְאֶפְלוּ אִם
 הֵיךְ דְּבַר זֶה אֲמַת גְּמוּרָה הֵיךְ צָרִיךְ לְזַהַר כָּל הַפְּרָטִים הֲנַל...

ועתה נחזור לבאר מַה שְׁהִתְרַנּוּ בְּתַחֲלֵת סְעִיף ד', אִם הִתְחַתֵּן יֵשׁ לוֹ חֶסְרוֹנוֹת
עֲצוּמִים, כִּי יֵשׁ נִפְקָא מִנָּה {הבדל} בֵּין תְּחִסְרוֹנוֹת. דְּתִינּוּ, אִם תְּחִסְרוֹן הוּא
מִצַּד חֲלֵי גּוּפוֹ, וְהִמְחַתֵּן אֵינּוּ מְכִיר אוֹתוֹ, מִצַּד שֶׁהוּא דָּבָר פְּנִימִי אֲשֶׁר לֹא
נִגְלָה לְכָל, פְּשׁוּט הוּא, דְּאִין עַל תְּמַנְלָה עֲנִין זֶה חֲשִׁישׁ אֲסוּר רְכִילוֹת, אַךְ
שְׁלֹא יִחְסְרוּ בְּזֶה הַפְּרָטִים הַנִּל בְּכָלֵל ט' סְעִיף ב', וּבְאַרְתִּים פֶּה בְּבֵאר מִים
חַיִּים...

Summary of Key Factors

- *Be sure your understanding of the matter is accurate.
- *Be sure your relating of the matter is not exaggerated.
- *Be sure your intentions are pure and you are not deriving pleasure from sharing this information.
- *Be sure there is no alternate method to save people harm.
- *Be sure the impact will be appropriate.